

Oroszlányi Polgármesteri Hivatal
Oroszlány 2840. Rákóczi Ferenc út 78.
iktatószám: 2 BELL / 6- /2016

Készítette:

Név: Kulcsár Zsuzsanna belső ellenőr

Aláírás:

Dátum: 2016. június 30.

**A jelentést elfogadom és az
intézkedési terv elkészítését
elrendelem:**

Név: dr. File Beáta Jegyző

Aláírás:

Dátum: 2016. július

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

Önkormányzati segélyezési tevékenységének szabályszerűsége tárgyában

Ellenőrzés Típusa:
Szabályszerűségi

Ellenőrzött időszak:
2015. év

Oroszlány, 2016.

I./AZ ELLENŐRZÉS SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK

Az ellenőrzést végző szervezet:	Oroszlányi Polgármesteri Hivatal
A vizsgálat célja:	- Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az önkormányzat segélyezési rendszere, feladatellátása megfelel -e a jogszabályi előírásoknak.
Ellenőrzött szervezet(ek):	2013. November 1-től Szociális és Ügyviteli Osztály, majd a Hivatalon belüli átszervezést követően, 2015. április 1-től Hatósági Osztály néven működik tovább.
Az ellenőrzés típusa:	Szabályszerűségi vizsgálat
Vonatkozó jogi háttér:	<ul style="list-style-type: none"> - 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól - A számvitelről szóló 2000 évi C. törvény – Szt. - Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet – Áhsz. - Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény – Áht. - Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet – Ávr. - A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény - 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról - 1993. évi III. tv. szociális igazgatásról és szociális ellátásról - 2004. évi CXL. tv. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól - 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló - 4/2015. (II. 28.) ök. rendelet - 21/2013. (XII.21.) ök. rendelet - 30/2009. (XII. 10.) ök. rendelet
Alkalmazott ellenőrzési eszközök és módszertanok:	- Képviselő- testületi határozatok, vonatkozó dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata alapján
Ellenőrzött időszak:	2015 év. vonatkozásában
Ellenőrzés időtartama:	15 nap
Vizsgálatvezető:	Kulcsár Zsuzsanna / megbízólevél száma: 2 BELL/6-1/2016
Az ellenőrzött időszakban hivatalban lévő vezetők:	<ul style="list-style-type: none"> - Lazók Zoltán polgármester, Oroszlány Önkormányzat - 2015. január 05-ig Dr. Zágonyi Éva végezte a jegyzői feladatokat, majd dr. File Beáta jegyző került kinevezésre az Oroszlányi Polgármesteri Hivatalban. <p>2013. November 1-től Szociális és Ügyviteli Osztály néven működő, majd 2015. április 1-től Hatósági Osztály névre változtatott és átszervezett osztály élére továbbra is Szemző Ildikót nevezték ki.</p>

Kulcsár

Vizsgálati ellenőrzési program:

	Ellenőrzött folyamat/tevékenység	Ellenőrzés lépései/Alkalmazott módszer	Ellenőrzési dokumentumok
1.	Az önkormányzat segélyezést érintő kötelező feladatai és a feladatok finanszírozása	Vonatkozó jogszabályok előírásai és a kapott dokumentumok összevetése	Vonatkozó Képviselő-testületi határozatok, 2015. évi költségvetési koncepció és zárszámadás
2.	Szociális segélyezést érintő változások szabályszerűsége a 2015. évben	Vonatkozó jogszabályok előírásai és a kapott dokumentumok összevetése	A szűrőpróbaszerűen kiválasztott dokumentumok vizsgálata
	1. 1a, Aktív korúak ellátásának vizsgálata - A foglalkoztatást helyettesítő támogatás vizsgálata - Rendszeres Szociális segélyek vizsgálata 1b, Lakásfenntartási támogatás vizsgálata, 1c, Ápolási díj vizsgálata 1d, Adósságkezelési szolgáltatás vizsgálata 2. 2a, önkormányzati segélyek, 2b, Gyógyszertámogatás vizsgálata 2c, Köztemetés vizsgálata 2d, Lakbértámogatás vizsgálata 2e, Tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók továbbtanulási támogatása 2f, Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások		
3.	Szociális segélyek nyilvántartásának vizsgálata	Vonatkozó jogszabályok	Alkalmazott program leírása, alkalmazása, nyilvántartások, összefoglalók, beszámoló adatai

Kulmar

Bevezetés

Az Országgyűlés törvényben szabályozza a helyi önkormányzatok jogállását, feladat-és hatásköreit, **a kötelezően ellátandó feladatait**, kötelező szervtípusait, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait. (Mötv. 125. § (1))

A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok

- a) kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak – felhasználási kötöttséggel- a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít. (Mötv. 117. § (1))

A megbízott belső ellenőr a 209/2015. (XII. 16.) számú Képviselő-testületi határozatban szereplő ellenőrzés elvégzésére kapott felkérést. Oroszlány Város Önkormányzatának segélyezési tevékenységének vizsgálatát a 2015. évi változások indokolták. A képviselő-testület és a vezetőség arra volt kíváncsi, hogy az önkormányzati segélyezési feladatok végzése a 2015. évben is szabályszerűen valósultak meg.

A belső ellenőr a vonatkozó jogszabályok – különös tekintettel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényre, valamint a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendeletre – és a Belső ellenőrzési kézikönyvének vonatkozó iránymutatásai szerint járt el.

II. Vezetői Összefoglaló

A vizsgálat során a belső ellenőrzés **felmérte és értékelte** az Oroszlány Város Önkormányzatának segélyezési tevékenységét az Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, gyerekvédelem helyi szabályairól hozott 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet, az ezt megelőző időszakban a 22/2007. (XI.14.) Ör. valamint a 30/2009. (XII.10.) Ör. rendelet alapján. A 2015. évi törvényi változások kapcsán az önkormányzat egységes szerkezetbe foglalta az önkormányzati hatáskörtben maradt szociális segélyezési feladatokat a és ezzel a Sztv. 134/E § előírásainak tett eleget.

Megállapításra került, hogy a törvényi változásokat követően a helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a szociális segélyek biztosításában. A segélyek kötelező feladatainak elvégzésén kívül az önkormányzat jelentős mértékben vállalt – önként– szociális segélyeket, amellyel a helyi közösség szociális biztonságának erősítését kívánta szolgálni.

A belső ellenőrzés azt vizsgálta az önkormányzati segélyek feladatvégzésének szabályszerűsége kapcsán, hogy a 1993. évi III. törvény 2015. március 1-től hatályba lépett változásokat megelőző, majd azt követő időszakban a szociális segélyekben részesültek dokumentálása, nyilvántartása és a

feladatvégzés a vonatkozó jogszabályokban, rendeletekben előírt szempontok szerinti valósultak meg.

Az ellenőrzött időszakban Oroszlány Város Önkormányzata a szociális segélyezés kötelező és önként vállalt feladat ellátását a Hatósági osztály bevonásával biztosította, a feladatellátás az SZMSZ és a munkaköri leírásokban meghatározottak szerint valósult meg. A 1993. évi III. törvény és a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, gyermekvédelem helyi szabályairól hozott 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet hatályos célrendszere megegyezett. A Hatósági osztály a jogszabályi előírásoknak megfeleltethető módon elkészítette az éves beszámoló részét képező összefoglalót, kimutatásait. A működés tekintetében az optimális feladat végrehajtást szolgálja.

Az ellenőrzés során a kérelmekhez kapcsolt dokumentumok, valamint a segélyezéshez kapcsolódó nyilvántartások értékelésére került sor. E körben az ellenőrzés összegzett véleménye szerint a **szociális segélyezés feladatvégzése megfelelő alapul szolgál a feladatok végrehajtásához**. Az elkészített határozatok a jogszabályi előírásoknak és a helyi működés sajátosságainak megfeleltethetők voltak. Az önkormányzati segélyezés során a Hatósági osztály a **feladatvégzési gyakorlat valamint az kérelmek kezelésével összefüggő nyilvántartások és kapcsolódó értékelési feladatok elvégzésekor a szakmai gondosság követelményének megfelelően járt el**.

A **szociális segélyezés feladatvégzésében az ellenőrzés tapasztalatai és az írásos anyagok alapján megfelelő**. A belső ellenőrzés a vizsgálat során megállapításokat és a javaslatokat nem fogalmazott meg.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az elvégzett munka – a megfelelő minőségű és mennyiségű ellenőrzési bizonyíték alapján - elégséges volt ahhoz, hogy a belső ellenőrzés megalapozott véleményt formálhasson. Az ellenőrzés összesített véleménye szerint a Hatósági osztály vizsgálatl érintett szabályozottsága, működési-, és segélyezési kérelmekkel összefüggő területei **megfelelő minősítést** kaptak.

Az ellenőrzési jelentést az ellenőrzött terület vezetőjével, több alkalommal egyeztettem, az elfogadott észrevételek változtatásra kerültek.

III. Főbb Megállapítások és javaslatok

Az Önkormányzati segélyezési tevékenységének szabályszerűsége vonatkozásában nem került megfogalmazásra megállapítás.

Kulnar

IV. Részletes megállapítások

1. Az önkormányzat segélyezést érintő kötelező feladatai és a feladatok finanszírozása

A belső ellenőrzés arra a kérdésre kereste a választ, hogy 2015. évben milyen kötelezően végzendő feladatok tartoztak az önkormányzattól kapott „segélyezés” hatáskörébe és ezek a feladatok milyen forrásból valósultak meg.

A vizsgálandó közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartoznak a

- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása; (Mötv. 13. § 8-10. pontok)

A feladatok finanszírozása a 2015. évi költségvetés szerint a segélyezési rendszer forrásallokációja három csatornán keresztül valósulhatott meg. Az egyik lehetőség a települési önkormányzat korábban segélyekre fordított saját forrásai, melyeket 2015. évben is betervezhetett a települési támogatás forrásaira. (2014-ig a jövedelempótló segélyek és a lakásfenntartási támogatás 90%-át a központi állam, 10%-át a települési önkormányzat biztosította.)

A másik: a Mötv. 13. § alapján a költségvetés is lehetőséget teremtett az alternatív források bevonására. A harmadik lehetőség, hogy a helyi bevételeket helyi adók kivételével növelhették és ebből fedezhették a szociális kiadások egy részét.

Az adótörvények módosításának következtében ugyanis a települési önkormányzatok adóztatási mozgástere jelentősen bővült; az önkormányzatok települési adót vezethettek ki bármely adótárgyra, ha az nem képezte törvényben szabályozott közteher tárgyát. A források többsége, 59 százaléka a központi állam intézményrendszerén keresztül került felhasználásra; a források normatív alapon a járási szinten működő kormányhivatalok által segélyekre fordítottak. A járásokhoz került ellátások „felül nyitott előirányzatok” voltak, tehát azok esetében törvénymódosítás nélkül történhetett a túllépés. Az önkormányzatoknak nyújtott célzott kiegészítő támogatás azonban nem.

A települési önkormányzatok költségvetésen keresztüli finanszírozásának döntő része normatív szabályok szerint alakult.

1. számú táblázat:

Kié a feladat?	Mi a feladat?
I. Központi kormányzat	Járások szociális feladatai Közgyógyellátás Egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás
II. Települési önkormányzatok normatív támogatása	Pénzbeli szociális ellátások kiegészítés (átmeneti finanszírozása) Szociális feladatok egyéb támogatása
III. Települési önkormányzatok díszkrecionális támogatása (pályázat)	Fejezeti tartalék terhére

A táblázathoz érdemes hozzáfűzni azt is, hogy az önkormányzatok működésének támogatása, a beszámítás és kiegészítés rendszere is változott 2015. évben. Az önkormányzatokat megillető kiegészítő támogatások a korábbiaktól eltérő elosztás alapján jutottak el a településekhez.

A települési önkormányzatok költségvetésen keresztüli finanszírozásának döntő része normatív szabályok szerint alakult.

- Ezen belül az egyik eleme – az ún. pénzbeli szociális ellátások.
- A másik elem – települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása.

A települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása, azon települési önkormányzatok pénzügyi támogatását jelenti, ahol az önkormányzatok nem képesek saját forrásból finanszírozni az ellátásokat. Az allokációs rendszer viszonylag bonyolult módon számolja ki, hogy melyik önkormányzat mennyi forráshoz juthat a központi büdzséből. Az elosztás kulcsa egyfelől a támogatás mértékének meghatározása, másfelől a település adóerő-képessége. Előbbi azt jelenti, hogy a támogatás két részből tevődik össze:

- a) a korábbi ellátások (rendszeres szociális segély és foglalkoztatást helyettesítő támogatás) „önrésze” (ami a teljes támogatás 60%-a);
- b) a település lakosság száma alapján (ami teljes támogatás 40%-a).

Az adóerő képesség meghatározását a 2014. évi C. tv. 2. melléklet kiegészítő szabályok 1.c) alpontja a következőképpen írja le: „A 2013. július 1-jén hatályos iparüzési adórendelettel rendelkező települési önkormányzat a 2014. II. negyedéves költségvetési jelentés keretében szolgáltatott adatot a 2013. évi iparüzési adóalap összegéből.”

Az így kiszámolt támogatás azon településeket illeti meg, ahol „egy lakosra jutó adóerő-képesség” 18 ezer Ft/fő alatti.

A további kategóriák: ha az adóerő-képesség 18–24 ezer Ft közé esik, akkor a támogatás mértéke 50 százalék;

24–32 ezer Ft között 25 százalék.

Ha az egy lakosra jutó adóerő-képesség 32 ezer Ft feletti, akkor nem jár központi támogatás a települési önkormányzatnak.

A segélyre fordítandó források számbevétele során azt tapasztaltam, hogy az adatok a **Költségvetési koncepció összefoglalóban** még nem adtak megbízható értéket, melynek oka a feladatalapú finanszírozásra való áttérés volt, amely előre láthatólag az önkormányzatnak jelentős normatív bevételecsökkenést helyezett kilátásba. A tervezéshez hiányzó adatok az úgynevezett elvárt bevétel és a sávosan meghatározott adóerőképességhez tartozó központi finanszírozás értéke volt. A 2014. évben kapott 26 M Ft „egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása” jogcím értékéhez képest a 2015. évi támogatás értékét csökkenő összegű támogatásra becsülték 2014. december 11-én.

Az Önkormányzati Hatáskörbe Tartozó Adók Nyilvántartó Rendszeréből (ÖNKADO) szolgáltatott adat szerint a 2015. évi adóerő-képesség 64.628 Ft/fő volt, így **az önkormányzat nem kapott a kötelező feladatok végzésére** - ezen képessége miatt - kiegészítő támogatást. Az adatok forrása a **7. számú mellékletben** került csatolásra.

A 2014. évi C. tv. 2. melléklet III. pontja alapján viszont jogosulttá vált a „Pénzbeli szociális ellátások kiegészítésére” melyet a **Kötött felhasználású támogatások bevételei** között mutatott ki a 2015. évi zárszámadás.

Kulna

Kötött felhasználású támogatások:			
Lakásfenntartási támogatás normatív		5 388	100,00
A dísságcsökkentési támogatás		820	100,00
Lakásfennt.tám.adósságcsökke.eljárás miatt		171	100,00
Óvodáztatási támogatás		310	100,00
Természetbeni juttatás (Erzsébet utalvány)		4 762	99,98
Rendszeres szociális segély		3 334	100,00
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás		10 377	100,00

Jegyzőkönyv mellékleteként csatolásra került a **1. számú melléklet** az Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi költségvetése. **Az idézett táblázatrészlet a költségvetés 1. mellékletének a része.**

Mötv. 111. § (2) A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.

Az is kérdés, hogy mi történik akkor, ha év közben csökken az adó nagysága, mivel az addig iparüzési adót fizető vállalatok jövedelmezősége – gazdasági nehézségek miatt – csökken. A jelenlegi szabályok nem teszik lehetővé, hogy a rendszerbe ilyen fokú korrekcióra való képesség (rugalmasság) épüljön be. Ami rendelkezésre áll – feltéve, ha egész évben lehet pályázni – az 1. számú táblázatban jelölt III. forrásallokációs csatorna.

Az Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évben pályázott a szociális segélyek kötelező feladatainak elvégzéséhez szükséges forrásaira, mert szociális segélyekre fordított kiadásait megoldotta a kötött felhasználású támogatások bevételeiből és egyéb bevételeinek átcsoportosításából.

A jegyző, a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. tv. változásai kapcsán rendeletmódosításra vonatkozó javaslatát, 2015. január 19-én és február 24-én a Képviselő testület elé terjesztette, majd -az előző évek segélyezési adatainak figyelembevételével- a 4/2015 (II. 28.) önkormányzati rendeletben egységes szerkezetbe foglalta az önkormányzati hatáskörben maradt szociális segélyezési feladatokat, ezzel a Sztv. 134/E § előírásainak megfelelt.

Jegyzőkönyv mellékleteként csatolásra került a **3. számú melléklet** a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet.

Az 1. számú táblázatban nem szerepel az a bevételi forrás **„Jogosulatlanul felvett segélyek visszafizetése”** amely Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi költségvetési beszámolójában 645 E forint értékben látható. (3.1 táblázat)

A belső ellenőrzés arra kereste a választ, hogy ezek a segélyek miért kerültek visszajuttatásra amennyiben megfeleltek a kérelmek az önkormányzat által nyújtható támogatási feltételeknek?

A Hatósági osztály vezetőjétől tudtam meg a választ: bár a kérelmezők megfeleltek az önkormányzat által nyújtott támogatások kiutalásának feltételeit tartalmazó 21/2013. (XII. 21.) Kt rendeletnek, majd 2015. március 1. napjától a 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendeletben foglaltaknak, de számos esetben fordult elő a 2015. évben, hogy

- a megigényelt támogatás postai úton történő kiutalását követően az ügyfél nem vette át, mert időközben elköltözött, vagy más okból,

Kulcsár

- más esetekben díjfizetés elmulasztása miatt – a szolgáltató felbontotta a szerződést az ügyféllel, és annak megtörténte után a támogatás összegét visszautalta az önkormányzat részére.
- Jellemző továbbá a lakcímváltozás miatti visszautalás,
- illetve a családon belüli szerződő fél változás miatti támogatási összeg visszaérkezése is.

A visszaérkezett összegek nyilvántartásáról és ismételt felhasználásáról a 3. fejezetben bővebben olvasható.

A belső ellenőrzés a 2015. évre vonatkozó törvények és önkormányzati rendeletek alapján vizsgálta a 2015. évben megvalósított segélyezési feladatok kiadásainak előírás szerinti megfelelését, amelyet a 9/2016 (V.1.) önkormányzati rendelet bevételi és kiadási számokban tartalmaz.

Az Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi segélyezésre fordított kiadásait a 4. számú táblázat részletezi:

Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi segélyezés

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2015. évi			%
	Eredeti	Módosított	Teljesítés	
Lakbértámogatás	5 600	5 600	4 230	75,54
Ápolási díj méltányossági alapon	500	1 712	1 712	100,00
Önkormányzati eseti pénzbeli ellátások:				
Önkormányzati segély	1 200	1 144	1 132	98,95
Egyéb önk-i eseti pénzbeli ellátások				
Felsőoktatási önk.-i ösztöndíj pályázat	1 900	1 900	1 420	74,74
Tehetséges tanulók támogatása	3 600	3 600	2 135	59,31
Önkormányzati természetbeni ellátások:				
Adósságkezelési szolgáltatás	250	1 070	781	72,99
Közgyógyellátás	200	256	256	100,00
Köztetetés	2 000	2 000	1 796	89,80
Települési támogatás	28 000	26 288	12 917	49,14
Szociális tüzifa	1 601	1 971	1 927	97,77
Helyi Önkormányzat segélyezési kiadásai	44 851	45 541	28 306	62,15

A jegyzőkönyv 1. számú mellékletben a 6 mellékletént látható.

2. Szociális segélyezést érintő változások szabályszerűsége a 2015. évben

A belső ellenőrzés arra kereste a választ, hogy összehangoltan és szabályszerűen valósította meg az önkormányzat kötelező feladatának előírt szociális ellátások ügyintézését a 2015. évi törvényi változások illetve az egyéb törvényi előírások vonatkozásában.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult.

Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

Kulcsár

A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. (3. számú táblázat szemlélteti)

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Mötv. 6. § C) bekezdés alapján a helyi önkormányzat feladatai ellátására lehetőséget biztosított, hogy egyes közszolgáltatások igénybevételét - törvény felhatalmazása alapján - rendeletében feltételeket köthet.

Az Oroszlány Város Önkormányzata kiadta 4/2015. (II. 28.) rendeletét, amely egységes keretbe foglalta a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, a gyermekvédelem helyi szabályait.

Változás volt az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve, amely **egységesen települési támogatás** lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatták meg.

A 2015. évben bekövetkezett változásokat táblázatba foglaltam a könnyebb áttekinthetőség érdekében:

3. számú táblázat

A 2015. évi segélyezési rendszer alapsémája		
Régi ellátás neve	Új ellátás elnevezése	Megállapító hatóság
Szociális rászorultságtól függő Pénzbeli ellátások (segélyek)		
Időskorúak járadéka Ápolási díj Foglalkoztatást helyettesítő támogatás Rendszeres szociális segély helyett	2015. március 1-től 2015. március 1-től Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	Járási
Lakásfenntartási támogatás Települési támogatás Adósságcsökkentési támogatás, adósságkezelési szolgáltatás Méltányossági közgyógyellátás Méltányossági ápolási díj	Települési támogatás	Települési önkormányzat
Önkormányzati segély helyett	Rendkívüli települési támogatás	
Óvodáztatási támogatás	2015. szeptember 1-től megszűnt	
Természetben nyújtott szociális ellátások		
Köztemetés		
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Közgyógyellátás		Járási

Oroszlány Város Önkormányzata helyi **szociálpolitikai kerekasztalt** hozott létre, amelynek tagjai az önkormányzat működési területén szociális intézményeket működtető fenntartók, és a szociális

Kulcsár

intézmények képviselőin kívül a Járási Hivatal képviselője, Városi Vöröskereszt, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Máltai Szeretetszolgálat képviselői. A szociálpolitikai kerekasztal létrehozásának a célja az volt, hogy a településen működő szociális intézmények képviselőin keresztül szociális ellátórendszer hatékonyabban működhessen, átláthatóbbá váljon, valamint a települési támogatás keretein belül a szociális ellátás és gyerekvédelem fokozottabban működjön.

Az Sztv. az önkormányzat számára lehetőséget biztosít arra, hogy a települési támogatás keretein belül a korábbi lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, méltányossági közgyógyellátást, illetve a méltányossági ápolási díj támogatási céljainak megfelelő ellátási formát állapítson meg. Az Sztv. a települési támogatás jogosultsági feltételei tekintetében nem tartalmazott korlátozást, de a rendelet-alkotás során a fogalmak (pl. jövedelem, vagyon, család, háztartás) - törvény szerinti - meghatározásától nem lehet eltérni.

A belső ellenőrzés a Sztv. előírásainak való szabályszerű megfelelést vizsgálta a segélyezés ügyintézésé kapcsán.

1.a. Aktív korúak ellátásának szabályszerűségi vizsgálata

Jogsabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§

A 2015. március 1-ig jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása **a törvényi változásokkal a Járási Hivatal hatáskörébe került.** Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a Járási Hivatal jogosult. A törvényi változás kapcsán a belső ellenőrzés csak 2015. február 28-i időszakig keletkezett kapcsolódó dokumentumokat vizsgálta a szabályszerűségi vizsgálat keretében.

A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a Polgármesteri Hivatalnak, amelyeket a Hatósági osztály munkatársai továbbítanak az Oroszlányi Járási Hivatal részére, de a kérelmek elbírálása és az ügyintézés már nem a Hatósági osztály hatáskörébe tartozó feladat. Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona.

Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás volt megállapítható 2015. év vonatkozásában,

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint
- a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

1. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban a 2015. évi változás azon kívül, hogy a támogatást a Járási Hivatal állapítja meg.

A támogatás havi összege – 2014-hez hasonlóan 2015. évben is – 22 800 Ft volt.

2. Rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-től megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot.

Az új rendszer bevezetésének lépései a következők voltak:

- A rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságot a Hatósági osztály munkatársai 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálták.

- A felülvizsgálat eredményeként határozatban megállapították, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra lesz jogosult.
- **Az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra** lehetek jogosultak azok a személyek, akik azért jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősültek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudták.
- Ha vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor **foglalkoztatást helyettesítő támogatást** kaphattak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak voltak a rendszeres szociális segélyre.
- Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre jogosult személyek az együttműködést nem vállalták, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságot meg kell szüntetni.

A 2015. március 1-én bevezetett **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét** a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kellett kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változott:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

Ha az EGYT-re jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az EGYT összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. (Ebben az esetben az EGYT maximuma: 23 862 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (2015. február 28-ig az önm. 90%-áig kellett kiegészíteni a család jövedelmét. Az új szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft volt, mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önm. 92%-a: 26 220 Ft.)

Az Szt. 2015. február 28-ig hatályos 37/A. § (1) bekezdés alapján rendszeres szociális segély akkor volt állapítható és akkor folyósítható – kivéve az egészségkárosodásuk okán ellátásban részesülő személyeket – ha a személy nyilatkozatában vállalta az együttműködési kötelezettséget a települési önkormányzat által erre kijelölt szervvel. Az Szt. alapján az együttműködés intézményi feltételeiről Oroszlány Város Önkormányzata elsősorban a családsegítő szolgálat útján gondoskodott.

A rendszeres szociális segély ellátórendszerből történő kivezetéssel megszűnt a családsegítés szerepe az aktív korúak ellátásában részesülők együttműködési kötelezettségének biztosításában. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult ellátotti kör részére speciális élethelyzetük miatt nem került előírásra együttműködési kötelezettség. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek pedig az állami foglalkoztatási szervvel kötelesek együttműködni.

A szociális törvény változása miatt Önkormányzat csak a január-február hónapokban nyújtott támogatást **aktív korúak ellátása jogcímen**. Ebben a két hónapban aktív korúak ellátásában összesen 358 személy - ezen belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 308 fő, rendszeres szociális segélyben 50 fő - részesült. A 2015. évi zárszámadásban kimutatott adatok szerint az ellátást igénylők száma a vizsgált évet megelőző időszakához viszonyítva (2014. évben: 398 fő) csökkenést mutatott, amely a közfoglalkoztatásban részt vevők számának növekedésével volt indokolható.

Az aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyiratok nem állnak rendelkezésre a Hatósági osztályon, mivel azokat a feladatellátással egyidejűleg a Járási Hivatalnak átadták 2015. március 5-én. Az **5. számú mellékletben** látható.

1.b. Lakásfenntartási támogatás

Jogsabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Sztv. 38-39.§

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-étől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehetett benyújtani.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik 2015. március 1. előtt kérelmezték a lakásfenntartási támogatást, a következőképpen alakult:

- Ha az ellátásra való jogosultságot 2014. december 31-ig megállapították, akkor az ügyfél a korábbi szabályoknak megfelelően egy év időtartamra jogosulttá vált a lakásfenntartási támogatásra.
- Ha a Hatósági osztály 2015. január 1-ét követően döntött a támogatásra való jogosultságról, akkor a lakásfenntartási támogatást csak 2015. február 28-ig lehetett biztosítani.

Annak eldöntése, hogy az önkormányzat ezen támogatás keretében nyújt e támogatást az saját mérlegelési jogkörébe tartozott, viszont a meghozott döntést követően a Sztv. 38. § (1) bekezdésében leírtak voltak a meghatározó előírások. Az önkormányzat a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet elfogadásával, illetve a rendszeres települési támogatás bevezetésével kívánta segíteni a településen élők lakásfenntartási nehézségeit.

Rendszeres települési támogatás keretében

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott **lakásfenntartási támogatás**,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott **ápolási díj**, valamint
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékok csökkentéséhez **adósságkezelési szolgáltatás** nyújtásáról dönt az önkormányzat.

A rendszeres települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás esetében **a legjelentősebb változtatás** korábbi törvényi szabályozáshoz képest az, hogy a támogatási jogosultsági feltétel az 1 főre jutó havi jövedelem arányában került meghatározásra.

A **lakásfenntartási támogatásban** részesített személyek száma a 2015. évben 275 fő volt.

A kifizetett támogatási összeg 5.979 E Ft volt, amely 86,8%-os teljesítést jelentett.

A 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 4. § részletezi azon feltételeket, amelyek megfelelése esetén vált jogosulttá a kérelmező a rendszeres települési támogatásra.

A belső ellenőrzés a szűrőpróbaszerűen kiválasztott ügyiratokban azt vizsgálta, hogy a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendeletben előírt feltételek teljesülésével került a segélyezési feladatok dokumentálásra.

Jegyzőkönyv mellékleteként csatolásra került az **6. számú melléklet** a megvizsgált ügyiratok listája, és a **3. számú melléklet** a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet.

Kulvar

A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 4. § 2) bekezdésében foglalt önkormányzati előírásoknak.

1.c Ápolási díj vizsgálata

Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező.

A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből.

A 2015. március 1-ét megelőzően megállapított ellátások **az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthat.**

Az Önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló önkormányzat rendelet alapján úgy rendelkezett, hogy ápolási díj állapítható meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi és megfelel az előírásoknak.

A Beszámoló Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról készült előterjesztésben (15. oldal) 5 fő részesült méltányossági ápolási díjban, a felhasznált előirányzat: 1.712 E Ft volt.

A Hatósági osztály vezetője ismertette az ellenőrzés alkalmával, hogy a törvényi változások nehezítették az ápolási segélyek nyilvántartásának átláthatóságát, mivel 2015. január 22. napján az Egészségügyi és Szociális Bizottság 2 esetben állapított meg méltányossági ápolási díjat a 21/2013. (XII.21.) önkormányzati rendelet alapján. A támogatás folyósításának akkori szabályai (1993. évi Szt. 25. § (4) bekezdése) szerint a méltányossági ápolási díjat 2 évre kellett felülvizsgálni. A 10-SZOC/23/2015. számú ügyben ápolat halála miatt a támogatás 2015. május 31. napjával megszüntetésre került, a másik esetben a felülvizsgálatra 2017. januárban kerül sor. A törvényi változások adta lehetőséggel élt az önkormányzat és a 4/2015. (II. 28.) Ör. rendelet 5. §-ában, úgy kívánta segíteni a településen élő szociálisan rászorultakat, hogy ezt a támogatást nem szüntette meg, hanem saját forrásaiból merítve a támogatás összegét, egy évre határozta meg a segélyezés maximális időtartamát illetve a már folyamatban lévő 2014. évi segélyeknek a további támogatására lehetőséget biztosított. Így a beszámolóban szereplő öt ügyszám a 2015. év során kiutalt, de 2014-ben megállapított vagy felülvizsgálat ügyek számával (3 db) együtt tevődik össze.

Jegyzőkönyv mellékleteként látható a **2. számú melléklet** a 2015. évi beszámoló szöveges része (15. oldal).

A jogosultsági feltétel volt, hogy a kérelemhez csatolni kell:

- a házi orvos igazolását, hogy az ápolat súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg és állandó, tartós gondozásra szorul,
- az intézmény vezetője által kiállított igazolást, az intézményben eltöltött kötelező foglalkozások időtartamáról,
- a kérelmező jövedelmére vonatkozó igazolást, illetve a jövedelmének megszűnéséről szóló igazolást,
- az ápolást végző családjának a kérelem benyújtását megelőző hónapra vonatkozó jövedelemigazolásait, az általános részben megadottak szerint.

Kulcsár

A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a kérelemhez csatolandó dokumentumok benyújtási kötelezettségének. A jegyzőkönyv 3. fejezet részletezi a segélyek nyilvántartásának vizsgálatát.

1.d. Adósságkezelési szolgáltatás

Jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 25 § (3) bekezdés, 45. § d) pontja valamint a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 6. § vonatkozik.

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-étől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik részére 2015. március 1. előtt került megállapításra az adósságkezelési szolgáltatás, a szolgáltatást a korábbi szabályok alapján kellett nyújtani.

Az önkormányzatok a **települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást** a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára.

Az Önkormányzat a települési támogatásként nyújtott adósságkezelési szolgáltatás szabályainak kialakítása során arra törekedett, hogy a támogatást igénybe vevők a felhalmozott adósságuk törlesztéséből nagyobb részt vállaljanak az előző évekhez képest, valamint az adósságkezelés esetében a feltételként meghatározott jövedelem határ került módosításra úgy, hogy az egy főre jutó havi jövedelemhatár összege 57.000 Ft-ról 71.250 Ft-ra változott, míg az egyedül álló, vagy egyedül élők esetében ez az összeg 85.500 forintban került megállapításra. Ezáltal a rendelkezésre álló önkormányzati forrásból több rászoruló támogatása vált biztosíthatóvá.

2015. évben 13 fő részére került megállapításra az adósságcsökkentő támogatás, a kifizetett támogatási összeg 5.979 E Ft volt, amely 86,8 %-os teljesítést jelentett.

A belső ellenőrzés a szűrőpróbaszerűen kiválasztott ügyiratokban azt vizsgálta, hogy az önkormányzati rendeletben előírt feltételek teljesülésével került a támogatás megítélésre.

Jegyzőkönyv mellékleteként csatolásra került a 6. **számú melléklet a megvizsgált ügyiratok listája**, és a 4. **számú melléklet** a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet. A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 6. § 14) bekezdésében foglalt önkormányzati előírásoknak.

Összefoglalva:

Az önkormányzat saját mérlegelési jogkörébe tartozott, hogy szociális támogatás keretében milyen célra, milyen összegű támogatást nyújt. Az Szt. által megszabott egyetlen kötelezettség az volt, hogy az önkormányzat a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére **rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani**.

Az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre **nyújthatnak egyéb támogatásokat is**. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra,

Kulcsár

mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a **lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások** viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az **ápolását, gondozását** végző személy részére,
- c) a **gyógyszer-kiadások viseléséhez**,
- d) a **lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot** felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogszabály alkalmazásában **lakásfenntartási támogatásnak** kell tekinteni.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotnia, amely a 4/2015 (II. 28.) önkormányzati rendelet elkészítésével illetve rendeletbe foglalásával megvalósult.

2.a. Önkormányzati segély

Jogszabályi háttér: Szt. 45.§ (4) bekezdés

Az önkormányzati segélyek magába foglalnak egyéb olyan támogatásokat, amely a településen élő emberek életét megkönnyítik, nehézségeik egy részét átvállalják. A Hatósági osztály munkatársainak feladata tovább bővült a kérelmekhez kapcsolódó dokumentumok begyűjtésével, a jogosultság elbírálásával és ezek a segélyek rendszerezésével, nyilvántartásával.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől önkormányzati segélyről egységesen **települési támogatás** lett a korábbi 21/ 2013. (XII.21.) önkormányzati rendelet 5. § részletezi az önkormányzati segély megfelelésének feltételeit és a támogatás mértékét.

Az 21/ 2013. (XII.21.) 5. § (5-6) bekezdése szerint: A polgármester az önkormányzati segély felhasználásának keretében a felhasználást alátámasztó dokumentumok becsatolására hívhatja fel a jogosultat valamint az önkormányzati segély elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, elsősorban Erzsébet-utalvány, élelmiszer és tüzelősegélyként volt nyújtható.”

A kérelmező az önkormányzati segélyek megállapításához benyújtott kérelme II. bekezdésében indokolta és jelölte meg a támogatás fajtáját. A háziorvosi igazolás, vagy a nyugdíjfolyósító Igazgatóság, Lakossági folyószámla igazolások stb., alátámasztása mellett is előfordult, hogy az Egészségügyi és Szociális Bizottság tagjai zárt ülés keretében döntöttek a kérelmező támogatásának határidő hosszabbításáról. Ebből is látható, hogy a sok kérelem ellenére az elbírálás mindig személyre szóló és alapos.

A törvényi változások kapcsán készült 4/2015. (II. 28.) Ör. 7.§-ban ismételt szabályozásra került az önkormányzati segély feltételeit és mértéke, melynek keretében az év első két hónapjában összesen 139 fő részesült ilyenfajta támogatásban, amelyre összesen 1.132 E forint került kifizetésre.

Kulcsár

2.b. Gyógyszertámogatás vizsgálata

Rendkívüli települési támogatásként nyújtott gyógyszertámogatás bevezetésének indoka:

A szociális törvény módosulásával 2015. március 1-től megszűnt az önkormányzat által nyújtható méltányossági közgyógyellátás. A megszüntetést követő hónapok tapasztalata alapján sajnos sokan voltak olyanok, akik az állam által biztosított közgyógyellátás feltételeinek nem feleltek meg, így gyógyszertámogatásban nem részesültek, vagy ha kaptak is ilyen ellátást, az az összeg nem volt elegendő a havi gyógyszerköltség fedezésére. Az önkormányzat a rendkívüli települési támogatásként nyújtott gyógyszertámogatással ezeken a betegeken kívánt ilyen formában segíteni.

Az önkormányzat illetékességi területén 12.917 E forint települési támogatásból 2015. évben 35 fő részesült gyógyszertámogatásban, amely 74 alkalmat jelentett. A támogatás maximum 4 alkalommal vehető igénybe ezen - okból tér el a kérelmezők száma és a támogatott alkalmak száma. A támogatási feltételek megfelelésében az Egészségügyi és Szociális Bizottság tagjainak javaslata alapján dönt a Hatósági osztály.

A vizsgált évben 644 E forint volt a gyógyszertámogatás mértéke. A felhasznált adatok a **2. számú melléklet** 15-16. oldalán található éves beszámoló részét képezik.

A kérelemre adható támogatás feltétele:

- nyomtatványon kell az alkalmanként jelentkező gyógyszerfogyasztást a házi orvossal leigazoltatni,
- a gyógyszertárral kell leigazoltatni a fenti gyógyszerköltségeket.
- Csatolni kell a kérelmező, illetve családja kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelméről szóló igazolásokat.

A hatósági osztály a kérelem elbírálását követően, az ügyfelet határozattal értesítette a döntésről.

2.c. Köztemetés

Vonatkozó jogszabályok a Sztv. 48. § valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, gyerekvédelem helyi szabályairól hozott 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet 8. § rendelkezik **az önkormányzat részére kötelezően ellátandó feladatról.**

A rendeletek tartalma szerint a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha:

- nincs vagy nem le lehet fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik (a települési önkormányzat a költségeket hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy az eltemettetésre köteles és képes személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi.)

A köztemetést az önkormányzat 16 fő esetében finanszírozott 1.796 E Ft összegben a **2. számú melléklet** adatai alapján.

A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 8. §-ban foglalt önkormányzati előírásoknak és a 2004. évi CXL. tv. 72-74, 98, 99. §-ainak (1) bekezdésének.

Kulcsár

A hasonlóan halálesethez kapcsolódó segély, az önkormányzat a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 7. § (6-9) pontjainak jogosultsága alapján rendkívüli települési támogatás keretében segíti azon kérelmezőket, akik **Elhunyt személy eltemettetésének** költségeihez való hozzájárulást igényelnek az önkormányzattól.

Az eltemettető az elhunyt közeli hozzátartozó eltemettetésének költségeihez való hozzájárulására az elhalálozás napjától számított 60 napon belül nyújthatja be a kérelmet.

A temetési költségekre tekintettel igényelt rendkívüli települési támogatás megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell a temetés költségeiről – a kérelmező vagy a vele azonos lakcímen élő közeli hozzátartozója nevére - kiállított számla eredeti példányát.

2.d. Lakbértámogatás vizsgálata

2016. március 1-től hatályba lépett **törvényi változások hatására** az Oroszlány Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, gyerekvédelem helyi szabályairól hozott 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet, az ezt megelőző időszakban a 22/2007. (XI.14.) Ör. valamint a 30/2009. (XII.10.) Ör. rendelet alapján került megállapításra az illetékességi területén élők lakhatással kapcsolatos támogatása.

A lakbértámogatások két csoportja az önkormányzatnál:

- lakbértámogatás szociális lakhatás esetén, (a rendelet alkalmazásában az 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés a-f) pontjaiban meghatározott fogalmak és az 1997. évi XXXI. törvény 19. § (7) bekezdése az irányadóak.)
- lakbértámogatás nem önkormányzati bérlakások esetén
a főszabály: a lakbértámogatást a kérelem benyújtását követő hónap első napjától kezdődően a tárgyév december 31-éig, illetve a bérleti szerződés érvényességéig kell megállapítani. A támogatási kérelmeket évente meg kell újítani. A lakbértámogatás legfeljebb három egymást követő évre igényelhető.

A támogatások kérelemmel kapcsolatos ismeretek a honlapon történő összefoglalását az is indokolta, hogy a lakbértámogatásban részesülők száma a 2014. évhez képest 17 %-kal csökkent, míg 2014.-ben 41 fő részesült ilyen fajta támogatásban, addig 2015. évben a támogatottak száma 34 főre csökkent. A lakbértámogatás kifizetett összege csupán: 4.230 E Ft volt.

A honlapon található kérelem nyomtatványok és összefoglalók segítik a település és illetékességi területén élő szociálisan rászorultak ügyeinek intézését. Az Oroszlány Város Önkormányzatának 25/2008. (XI.13.) Ör. rendelete a lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról, az Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 62. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján.

Kulcsár

A támogatás nevében hasonló önkormányzati támogatás a lakhatáshoz jutás helyi támogatása, a 25/2008. (XI.13.) Ör. rendelete a lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról szabályozza, illetve foglalja egységes szerkezetbe a rendelet.

A lakhatáshoz jutást helyi támogatását ismét három csoportba sorolhatjuk jogszabályi előírás szerint:

- családok támogatása,
- letelepedési támogatás és
- Oroszlányi Rendőrkapitányság albérleti támogatása szerint.

A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a 25/2008. (XI.13.) önkormányzati rendelet 16 §-ban foglalt önkormányzati előírásoknak.

2.e. Tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók továbbtanulási támogatásának vizsgálata

2015. március 1-től hatályba lépett **települési támogatások** között Oroszlány Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásról, gyermekvédelem helyi szabályairól hozott 4/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet 6. bekezdésben határozta meg a tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók továbbtanulási támogatás jogosultjainak körét, a támogatás feltételeit és mértékét.

A tehetséges, szociálisan rászorult tanulók támogatása a 2014. évhez hasonlóan, 2015. évben is 41 tanuló részesült támogatásban, 2.135 E Ft értékben.

Önkormányzat a vizsgált évben is **csatlakozott a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz**. Ennek keretében 35 tanulót részesítettünk támogatásban, összesen 1.420 E Ft összeggel.

Az önkormányzat segélyezési kiadásai a 2015. évben összesen 56.089 E Ft volt. Ez a 2014. évhez képest 45,5 %-os csökkenést mutat (2014. évi segélyezés összege 102.986 E Ft), amely elsősorban a jogszabályi változásokból ered. Az önkormányzat segélyezésre felhasznált összege a rendelkezésre álló előirányzathoz képest 73,7%-os volt.

A belső ellenőrzés a szabályszerűségi vizsgálat keretében megállapította, hogy a megvizsgált ügyiratok mindegyike megfelelt a 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet 11. § 1. d) és 2. bekezdésében foglalt önkormányzati előírásoknak.

2.f. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

Az önkormányzat a következő szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat biztosítja:

- (1) Szociális alapszolgáltatások:
 - a) étkeztetés
 - b) házi segítségnyújtás
 - c) családsegítés

Kulcsár

- d) nappali ellátás
 - da) idősök klubja
 - db) nappali melegedő
- (2) Gyermekjóléti alapellátások:
 - a) gyermekjóléti szolgáltatás
 - b) gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde
 - c) gyermekek átmeneti gondozása: családok átmeneti otthona
- (3) Szakosított szociális ellátási formák:
 - a) átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:
 - aa) Idősök Átmeneti Otthona
 - ab) Éjjeli menedékhely

A belső ellenőrzés vizsgálata kiterjedt a szociális ellátások közül a gyermekek étkeztetésére, 2 Bell 14 /2015 számú szabályszerűségi vizsgálata során, a megfogalmazott megállapítások között a gyermekétkeztetéssel kapcsolatosan megállapítást nem szerepelt így, ezen terület vizsgálata jelen jegyzőkönyvben sem indokolt. Valamint, a rendelet 13. § bekezdésében foglaltak szerint:

„Az ellátás biztosítására irányuló kérelmet az Önkormányzati Szociális Szolgálat intézményvezetőjénél, vagy a szakmai egység vezetőjénél kell előterjeszteni, akik saját hatáskörükben döntenek az ellátás biztosításáról.”

a belső ellenőrzés az Önkormányzati Szociális Szolgálat intézményével összeférhetetlenséget jelzett a 2 BELL 5/2016 számú dokumentumban, így az önkormányzati segélyezés tárgyú ellenőrzés szabályszerűségi vizsgálatát ezen oknál fogva sem terjesztette ki a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások vizsgálatának területére.

3. Szociális segélyek nyilvántartásának vizsgálata

A belső ellenőrzés arra kereste a választ a szabályszerűségi vizsgálat során, hogy a vizsgált évben milyen segélyeket, támogatások ügyintézését végezte az önkormányzat, valamint melyik osztály feladatköre volt a hatályos SzMSz szerint a segélyek ügyintézése és ez az ügyintézés illetve az ügyiratok nyilvántartása mennyire felelt meg a hatályos jogszabályoknak.

A jogszabályi változásokból adódó új feladatok hatékony, ügyfélbarát ellátása érdekében az Oroszlányi Polgármesteri Hivatal szervezeti struktúráját 2015. április 1-vel megváltozott, ezt a változást a Szervezeti és Működési Szabályzat változásával egyidejűleg fogadta el a Képviselő-testület.

A vizsgálat tárgyát képező önkormányzati szociális segélyek ügyintézését, továbbra is az a 11 fő létszámból 4 fő látta el, akiket az osztályvezető előírás szerint koordinált. Az osztály feladatköre kibővült ezért az osztály neve Szociális és Ügyviteli osztályról Hatósági osztályra változott. A Hatósági osztály feladatait az SZMSZ VI/4. fejezete foglalja össze, munkáját segíti az Egységügyi és Szociális bizottság is.

A Hatósági osztály 2015. évre vonatkozó éves beszámolójából származó 2. számú melléklet szemlélteti az éves elvégzett ügyek számát. A táblázatból látható, hogy a 2014. éves adatokat veti egybe a 2015. évi segélyben részelszülő ügyek számával, melyet nagyban átalakít az 1993. évi III. törvény 2015. március 1-től hatályba lépett változásai.

Kuluar

A 2015. évi szociális segélyezést összefoglaló táblázat támpontot adott a Hatósági osztály ügyszámainak megismeréséhez. A kapott táblázat adatai a következők:

2. számú táblázat

Megnevezés:	2014. év	2015. év
Aktív korúak ellátása:	447 fő	358 fő (02. 28-ig)
Lakásfenntartási támogatás	452 fő	275 fő
Önkormányzati segély	834 fő	139 fő (02. 28-ig)
Lakbértámogatás	41 fő	34 fő
Rendszeres gyerekvédelmi támogatás	538 fő	412 fő
Rendkívüli települési támogatás	0	397 fő, 618 alkalommal (03. 01-től)
Gyógyszertámogatás	0	35 fő (07. 05-től)
Rendszeres települési támogatás		
lakásfenntartási támogatás	0	178 fő (03.01-től)
adósságcsökkentési támogatás	0	7 fő (03.01-től)
Köztemetés	14 fő	16 fő
Adósságkezelési szolgáltatás	27 fő	0
Tehetséges, szociálisan rászorult tanulók támogatása	57 fő	41 fő
Óvodáztatási támogatás	19 fő	50 fő (10. 31-ig)

A létszámadatok esetében is az a tapasztalat, hogy módszertani értelemben sokkal bizonytalanabbak, mint a pénzbeli ellátások forrásaira vonatkozó adatok – lásd, 2015. évi költségvetési koncesszió. Ennek oka, hogy ezek a számok csak azt mutatják meg, hogy mennyien részesültek a statisztikailag hozzáférhető egyes pénzbeli szociális támogatásokból. Ám az nem deríthető ki, hány fő kapott *összesen* támogatást, mivel egy személy egyszerre több helyről is kaphat ellátást.

A bizonytalanságot tovább növeli, hogy az ellátások időhossza is különböző. Van olyan ellátás, ami eseti (pl. átmeneti segély), van, amelyik időszakos (pl. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény pénzbeli támogatása), de a többségük egyéves időszakra (pl. foglalkoztatást helyettesítő támogatás) vehető igénybe. Ráadásul néha az elemszám nem személy, hanem esetszám (pl. temetési segély). A segélyek igénybevétele tehát nem egyenlő a jogosultak létszámával, mivel az igénybevétel csak azt mutatja, hogy egy adott ellátásban hányan részesültek, és mivel egy személy egyszerre több támogatást is kaphat, így ez a mutató nem tudja kiszűrni a halmozódásokat.

Az éves összefoglaló táblázatban a halmozódás nem került kimutatásra, valamint a kapott adatokban az „Aktív korúak ellátása” a 2015. évre 153 fő nyilvántartását rögzíti, amely a segélyezést érintő egyik változás miatt 2015. év március 1-től a járási hivatalok hatáskörébe került. Az iratanyag átadásra került a Járási Hivatalnak a 10/SZOC/121-3/2015 számon, azonban az irat átadás-átvételt magába foglaló dokumentum, csupán 305 db aktív korú ellátásának ügyiratát tartalmazta. A hiányzó 53 db eltérésről, az osztályvezető azt nyilatkozatot adta elő a belső ellenőrzésnek, hogy

„azok az ellátottak, akik 2015. március 1. napjával nem kerültek átadásra a Járási Hivatalhoz, azoknak az ellátása megszüntetésre került. Ezért mutatkozik az eltérés.”

Kulvár

A 2015. évi beszámoló szöveges részében szereplő adatok megegyezően kerültek bemutatásra az átadott dokumentumok mennyiségével, így a vizsgálat során a 2015. évi segélyek nyilvántartása megbízhatónak mutatkozott.

A szociális segélyek szerteágazó, nagy területet átölelő nyilvántartásában az öt munkatárs szakmai tudásán kívül az önkormányzat 2013. májusában vásárolt WinSzoc rendszert is nagy segítségre volt. A nyilvántartó rendszert a korábban használt Coriolis-t váltotta fel (2013-ban még párhuzamosan rögzítették mindkét rendszerben a támogatásokat). A WinSzoc rendszer folyamatos frissítésének köszönhetően a jogszabályi változások naprakészen követhetők. Jelenleg a v.3.3.62 számú kézikönyvben meghatározott funkciók vannak felhasználás alatt.

A WinSzoc rendszer szinte bármilyen adatot, összefüggést képes legyűjteni, melynek egyetlen feltétele, a pontos adatfeltöltés, változások naprakészen történő vezetése.

A visszaérkezett összegekről, - amely az 1. fejezetben „**Jogosulatlanul felvett segélyek visszafizetésének**” kapcsán került ismertetésre-, a Pénzügyi osztálynak a nyilvántartásaiban kerül kimutatásra elsőként. A visszakönyvelt összegekről írásban tájékoztatást küld a Hatósági osztálynak és ez alapján a WinSzoc rendszerben is visszakönyvelésére kerülnek a visszautalt összegek és így nyílik lehetőség a visszakerült segélyek újbóli kiutalására. 2015. évben ez a visszautalt segély összeg: 645 E forint volt. (A beszámoló 3.1 táblázata alapján)

Az önkormányzat szociális területen megjelent kötelező statisztikáihoz a WinSzoc rendszer tájékoztató adatokat szolgáltat, illetve a 2015. évi KSH statisztika által kért adatok 90 %-át a rendszer - a megadott útmutató alapján – tölti ki.

A **8. számú mellékletben** látható a Hatósági osztály egy-két segélyre történő kigyűjtése, amely konkrét személy megadásával az előző évek adatait, támogatási összegeit és kimutatja és a **9. számú mellékletben** látható a 2015. évre küldött KSH Kimutatás.

A kapott segélyezési adatokból, nyilatkozatokból összevetést készített a belső ellenőrzés és azt a megállapítást tette, hogy a 2015. évi költségvetési beszámolóban bemutatott adatok és a kapott kimutatások egyező ügyszámokat mutatnak. Továbbá, a segélyezési folyamatok szabályszerűsége kapcsán a bemutatott dokumentumokban (a honlapon is közzétett) a segélyre való jogosultságot igazoló iratok meglétét vizsgálta, melyek általánosságban a következők voltak:

1. A kérelmezőnek és a vele közös háztartásban élő családtagjainak, szociális ellátások esetében a kérelem benyújtását megelőző utolsó hónapra, gyermekvédelmi kedvezmény esetében az utolsó három hónapra vonatkozó jövedelméről szóló igazolások:
 - o Munkabér esetén: a munkáltató által kiállított jövedelemigazolást az utolsó, illetve az utolsó három hónap nettó átlagkeresetéről,
 - o Nyugdíjszerű ellátások esetében: a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által az év elején küldött tárgyevi nyugdíj összegéről szóló nyugdíjkiigazolást.
 - o Nem rendszeres jövedelem, illetve vállalkozásból, östermelésből származó jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónap alatt kapott összeg egy havi átlagát kell együttesen figyelembe venni, ebben az esetben az APEH igazolását (mely az előző év jövedelemadója alapján kerül kiállításra), és a tárgyevi jövedelemről az érintett nyilatkozatát kell csatolni.
 - o Amennyiben a kérelmező, vagy családtagja munkanélküli, a Munkaügyi Központ kirendeltségének igazolását a munkanélküli járadék folyósításának időtartamáról és a járadék összegéről.
2. A gyermekgondozási segély, családi pótlék, árvaellátás esetében az utolsó, illetve az utolsó 3 havi postai szelvényt, vagy bankszámla-kivonatot.

Kulcsár

3. Gyermektartásról szóló nyilatkozatot.
4. A kérelmező és vele együtt élő családtagok személyi iratait (személyi igazolványát, lakcímkártyáját, illetve társadalombiztosítási azonosító számát (TAJ))
5. A kérelmekhez csatolni kell a kérelmező és vele egy háztartásban élők vagyonynyilatkozatát!

Az ellenőrzés által kialakult vélemény a vizsgált területről, illetve az önkormányzati segélyezések ügyintézése kapcsán összességében megfelelő. Minden megvizsgált akta tartalmazta a segélyre feljogosító dokumentumokat. Az ügyszámok nyilvántartása sem tért el az előírásoktól. A belső ellenőrzés nem tárt fel megállapítást a vizsgálati évre vonatkozóan.

Utóvizsgálat a megelőző külső-, belső ellenőrzések vonatkozásában:

A belső ellenőrzés az önkormányzati szociális segélyek kapcsán, - a rendelkezésére átadott - az előző évek külső-, és belső ellenőrzéseit megvizsgálta. A megállapításokat illetve a megállapításokra tett intézkedések megvalósulását vizsgálta.

Megállapításra került, hogy a 34/317-1/2014 számú belső ellenőrzési jegyzőkönyv sem tartalmazott elmarasztaló megállapítást a „Szociális ellátások megállapításának, folyósításának ellenőrzése” kapcsán.

Keltezés: 2016. június 30.	Keltezés: 2016. július
Aláírás: 	Aláírás:
Készítette: Kulcsár Zsuzsanna belső ellenőr	Jóváhagyta: dr. File Beáta jegyző

Mellékletek jegyzéke:

1. számú melléklet: A 2015. évi költségvetés végrehajtásáról 9/2016. (V. 1.) ök. rendelet
2. számú melléklet: Beszámoló Oroszlány Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról 2016. április 26-ai előterjesztés
3. számú melléklet: 4/2015. (II. 28. ök. rendelet
4. számú melléklet: Hatósági osztály 2015. évi segélyezési feladatait összefoglaló táblázat
5. számú melléklet: Oroszlányi polgármesteri Hivatal – Oroszlányi Járási Hivatal irat átadás-átvételi jegyzőkönyve
6. számú melléklet: Hatósági osztály -belső ellenőrzés irat átadás-átvételi jegyzőkönyve
7. számú melléklet: Adócsoport- Szabóné Tomayer Hajnalka nyilatkozata
8. számú melléklet: Hatósági osztály Nyilvántartási programból segélyezési kigyűjtések
9. számú melléklet: Központi Statisztikai Hivatal – Kimutatás a Pénzben és Természetbeni nyújtható Támogatások adatairól 2015.